

Германия / на немски Дойчланд, на английски Джермани, на френски Алеман, на италиански Тедеска/ е разположена в Западна Европа. На запад граничи с Нидерландия, Белгия, Люксембург и Франция, на юг – със Швейцария и Австрия, на изток с Чехия и Полша. На север достига до Северно и Балтийско море, свързани чрез Килския канал през Ютландския полуостров, върху който е разположена Дания. Посредством фериботи Германия се свързва с Датския архипелаг и Швеция. Най-голям между крайбрежните острови е Рюген. Източната граница с Полша по реките Одер-Ниса е съгласно споразумението на великите сили победителки, подписано в Потсдам.

Съседството на Германия със силно развити в икономическо отношение страни, важните международни пътища пресичащи територията ѝ, удобното за пристанища, дълго морско крайбрежие с пряк достъп до световния океан, близостта до най-големите пристанищно-промишлени комплекси на съседните страни, способстват за икономическото развитие. Площта на страната възлиза на 356,7 хил.кв.км.

Знамето на страната е трицветно – черно, червено и златисто жълто, поставени във водоравни ивици. Гербът представлява чер орел с червен клон и нокти върху жълт фон. Националният химн е по музика на Йозеф Хайди и текст – строфа от стих на Август Хенрих Хофман. Една дойче марка се поделя на 100 пфенинга.

ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ

Релеф. Страната се поделя на три големи природни области – Северна, Средна и Южна, с надморска височина, която се увеличава от север към юг. Северна Германия обхваща Северногерманската низина, която се простира до Балтийско и Северно море. Заета е била от множество блата, голяма част от които са пресушени. В източната ѝ част са характерни следледниковите форми – морени и над 2 хил. Езера. В Мекленбургското Поезерие /Померания/ по-големи езера са Шверин, Плаузее, Мернц и др. Езерата продължават и около Берлин в поречието на Хафел и Шпрее. Почвите в тази област са добре обработени и много плодородни.

Средната част е хълмиста и платовидна. Издигат се ниски, старонагънати планини. Такива са Таунус, Харц, Ерцегбирге /Рудни планини/, Паузитцер Вергланд с масива

Цитау, Елбазнащайнгебирге, Тюрингенвалд, Тюринговите шистозни планини, платата Шпесарт и Швабско-Франконското. Особено живописна е долината на р.Рейн – главната водна артерия на Германия.

Южна Германия е предимно планинска земя. Заета е от Баварското плато, предпланините и северните склонове на Баварските Алпи. По трогови долини, през вековни гори се спускат буйните дунавски притоци. Най-висок връх е Цугшпице /2 962 м./. В тази част на Германия е и планината Шварцвалд /Черна гора/, от която извира река Дунав.

Полезни изкопаеми. Германия е богата на разнообразни полезни изкопаеми. Запасите от черни въглища се изчисляват на 230 млрд.т. Главните находища са в Рурския въглищен басейн, който е най-голям в Западна Европа. В него са 80 % от запасите. Висококалорични въглища се добиват още в Саарския и Аахенския басейн. Много големи са запасите и на кафяви въглища. Главните басейни са Долнорейнският /Кьолнски/, Баварският, Тюрингско-Саксонският, Лаузицкият и Магдебургският. В някои участъци на редица басейни въглищата се копаят на открит способ. Голяма част от въглищата се коксват и брикетират.

В трите нефтогазови басейни – Централен, Рейнски и Предлпийския запасите на петрол са едва 80 млн.т.,а на природен газ 370 млрд.куб.м. Най-перспективни са находищата в шелфа на Северно море. В източната част на страната при Залцведел е най-голямото газово находище.

В Североизточна Бавария, Шварцвалд и в близост до гр. Гера са разкрити находища на ураниева руда. В Харц /Залцгитер/, Тюрингиенвалд и в Рейнските шистови планини има железни руди с ниско метално съдържание – до 30 %. На същите места има и манган, а в Ерцгебирге – полиметални руди, съдържащи калай, олово, сребро, волфрам, молибден – главно около Фрайрег. Находища на медни руди има около гр. Хале.

От нерудните изкопаеми широко се използват залежите на калиеви соли със запаси от 14 млрд.т. – първо място в света. Най-големите находища са в района на Хановер, в басейните на реките Вера и Фулда, край градовете Ерфурт, Хале и Магдебург. В Северогерманската низина се копае каменна сол. Край гр. Пасау има находища на графит, при Зауерланд на пирит, а в Средногерманските възвишения – на барит. Най-качествен каолин има в околностите на гр. Майсен.

В Германия има много минерални извори, около които са израснали големи балнеоложки центрове. Със световна известност се слави курортът Баден-Баден /Баня-Баня/, в провинцията Баден-Вюртенберг. Минералната вода е с 68 градуса С, лекува много болести.

Климат. Формира се под влияние на Атлантика и течението Гълфстрийм, варира от макс морски на север до умереноконтинентален на юг. Континенталността се засилва от запад към изток. От юг, по долините на Рейн и Мозел, се промъква средиземноморско влияние, което позволява виреенето на лозята и други топлолюбиви култури. Валежите се засилват от север към юг и с нарастване на надморската височина. В Северогерманската низина те са 600-750 мм, в Средна Германия до 1 300 мм, а в Алпите до 2 000 мм.

Под влиянието на Гълфстрийм водата в заливите на Северно море не замръзва и корабоплаването не спира, както това става през някои зими в Балтийско море, където се наблюдават и гъсти мъгли.

Води. Германия притежава гъста речна мрежа. Към Северно море текат реките Рейн, Везер, Елба, Емс, Одер, Вера, Итц, Заале, Хафел и Шпрее. Те са свързвани с изкуствени канали. Река Рейн /на немски Райн /чист/ извира от Алпите. През 1992 г. чрез “Европа канал” бяха свързани трите реки Рейн, Майн и Дунав. Една четвърт от територията на страната се отводнява от река Дунав към Черно море. Дунав има дължина от 2 888 км. /втора в Европа след Волга/. Образува се от сливането на шварцвалденските потоци Бреге и Бригах и водите от карстовия извор Донауквеле в двора на Фюрстенбергския замък в град Донауешинген. На 30 км. от сливането е интересният природен феномен Донауферзикерунг /Дунавското губилище/. През каверни дунавски води под земята излизат в Аахквеле, от там в Боденското езеро, което пък се оттича в Рейн. По този начин Рейн “краде” от дунавските води.

Почви, растителност и животни. Най-разпространени са подзолистите и кафявите горски почви. Край реките са плодородните алувиални почви. Германия се слави с хубавите си гори, които заемат над 30 % от територията. В много случаи имената на планините съдържат думата “валд” /гора/ - Шварцвалд, Вистервалд. Най-просторни горски участъци има в Баварските Алпи, в Тюрингия, в Харц – т.нар. “Грюне херц Дойчланд” /”Зеленото сърце на Германия”/. В Северогерманската равнина преобладават ниските храстови гори. Любимо, обожавано дърво за германците е

дъбът. Железен кръст и дъбови листа са ордени за героизъм. Най-разпространени са средноевропейските животински видове.

Опазване на природата. Големи грижи и внимание в страната се отделя на състоянието на природната среда и нейното опазване. Към заводите се изграждат пречиствателни станции, монтират се филтри с цел задържане на газовете, причиняващи киселинните дъждове. През последните години се разширяват площите на горите и ливадите, монтират се устройства за задържане на вредните газове в автомобилите. В страната има голям брой национални паркове и резервати. Между парковете най-известни са Байеришер валд и Бертесхаден. Има над 2 хиляди защитени територии и резервати, между които са Амергау, Бодензееуфер, Зибенгебирге, Неандертал, Шлифкопф, Люнеберг, Алтмюл и др.

НАСЕЛЕНИЕ

Населението на Германия възлиза на 81 милиона – на второ място в Европа след Русия. Докато във ФРГ през 1960 г. раждаемостта е била 17,2%, а приръстът е вече отрицателен – 1.3%. Бившата ГДР за четвърт век регистрира намалението с кръгло 2 млн. Души от емигриране и депопулация. През 1992 г. в обединена Германия раждаемостта е 10.0%, а смъртността 10.9%, и следователно приръстът е отрицателен – 0.9%, макар че детската смъртност е много ниска 6.7%. През 1993 г. 3.1 млн. германци са над 80 – годишна възраст. През 2030 г. пенсионерите над 80 г. ще бъдат 4.3 млн., а една пета от населението ще бъдат в пенсионна възраст. Докато през 1910 г. възрастовата пирамида е нормална, през 1992 г. има форма на несъразмерна елха, то през 2030 г. ще наподобява на гъба. Сега броят на столетниците е над 2000. Жените в страната са с 2.8 млн. в повече от мъжете. 98% от населението са германци. Има само две по-големи малцинства – 100 хил. сорби (сърби), наречени още венди в Лаузиц, в района на градовете Котбус и Дрезден и 50 хил. датчани в провинция Шлезвиг – Холщайн.

През време на Втората световна война Германия загуби 9 млн. души. Бяха погубени 560 хил. евреи и цигани. Поради промени в границите на страната сред войната около 10 млн. германци напуснаха родните си места. От 1989 г. започна приток на етнически немци от бившия СССР, Румъния, Чехия, Югославия, Унгария.

В Германия сега има 6,5 млн. чуждестранни работници – турци 1,7 млн., гърци,

югославяни, италианци, испанци, португалци и др. Те представляват 8 % от населението и голяма част от тях са вече второ и трето поколение. В Рейн-Вестфалия са 1,8 млн. /28 %/ от всички гастарбайтери, в Баден-Вюртенберг са 1,2 млн. /18 %/, в Бавария са 1 млн. /16 %/, в Хесен 0,8 /12 %/ и т.н. “Гости-работниците” обикновено извършват по непривлекателната и нископлатена работа, която не изисква квалификация, образование и владеене на немски език. В същото време има над 3 млн. безработни германци.

По гъстота на населението – 223 души на кв.км. Германия заема трето място в Европа след Холандия и Белгия. Най-гъсто населени са прирейнските райони, включващи Рур със средна гъстота над 500 души на кв.км. Обратно, в Долна Саксония и планинските райони гъстотата е 50-70 души на кв.км.

По степен на урбанизация страната е на първо място в света. Делът на градското население е над 90 %. Твърде голям е броят на градовете с население над 100 хил. жители. В тях живее една трета от населението. Най-голяма е градската агломерация Рейн-Рур, която наброява 11 млн. души. Тя включва градовете Гелзенкирхен, Дортмунд, Бохум, Оберхаузен, Есен, Вупертал, Дуисбург, Хаген, Солинген, Кьолн и др. Други големи агломерации са Рейнско-Майнската и Щутгарската. Четири града имат население по над един милион – Берлин, Хамбург, Мюнхен и Кьолн. Вярващите се числят към две големи църкви – протестанти-евангелисти 37 % и католици – 35 %.

ДЪРЖАВНО УСТРОЙСТВО И УПРАВЛЕНИЕ

Двете германски държави бяха създадени през 1949 г. на мястото на американската, английската и френска окупационни зони – Германската федерална република и на мястото на съветската зона – Германската демократична република. Берлин, който остана в ГДР, също бе разделен на Западен и Източен, разделени със стена от 13.VIII.1961 г. до 8.XI.1989 г.

Обединена Германия се състои от 16 провинции – ланд (земи): Шлезвиг – Холщайн с гл. гр. Кил, Долна Саксония (Нидерсаксен) с гл. гр. Хановер, Северен Рейн – Вестфалия (Нордрайн – Вестфален) с гл. гр. Дюселдорф и бившата федерална столица Бон, Хесен с гл. гр. Висбаден, Райланд – Пфалц с гл. Щутгард, Мекленбург- Предпомерания (Форпомерн) с гл. гр. Шверин, Бранденбург с гл. гр. Потсдам, Саксония- Анхалт с гл. гр. Магдебург, Саксония (Саксен) с гл. гр. Дрезден, Тюрингия с гл. гр. Ерфурт, Бавария

(Баерн) с гл. гр. Мюнхен и градовете с ранг на провинции – Берлин, Хамбург и Бремен. Най-голяма е Бавария, а най-малка Бремен. Всяка провинция има свое самоуправление, закони, герб.

Федерална република Германия е правова, социална държава с парламентарна демокрация. Висшата законодателна власт се осъществява от Бундестага (палата на депутатите), с мандат от 4 години и Бундесрат (представители на 16^{те} провинции). Начело на държавата стои президент, избран за 5 години. Федералното правителство се оглавява от федерален канцлер и включва 19 министри.

Трети октомври е ден на германското единство. На този ден през 1990 г. се обединиха двете германски държави, чиито столици бяха Бон и Берлин. Решено е Берлин да бъде столица на обединена Германия. В момента двата града изпълняват столични функции.

Редица германски градове са побратимени с български: Лайпциг с Пловдив, Рошок с Варна, Русе с Потсдам, Ловеч с Ерфурт, Видин с Шверин, Враца с Франкфурт на Одер, Димитровград с Айзенхютенщад, Търговище с Котбус, Велинград с Хоенщал-Ернстал, Попово с Лебенверда.

СТОПАНСТВО

Германия е най-силната индустриална държава в Европейския съюз. По обем на промишленото производство е на трето място в света след САЩ и Япония, а по размер на външната търговия е на второ място след САЩ. По брутен обществен продукт заема трето място след САЩ и Япония с 1 712,9 млрд. долара на човек. Германия е една от съоснователите на Европейския съюз през 1957 г.

В икономиката на страната господстват концерни, образуващи най-големите частни банки и монополистически групи, някои от които са мощни транснационални корпорации. Водещи в тежката промишленост са “Тисен”, “Круп”, “Манесман”, контролиращи въгледобива, черната металургия и тежкото машиностроене, в автомобилната промишленост доминират “Даймлер Бенц” и “Фолксваген”, в електротехническата и електронната – “АЕГ Телефункен”, “Бош” и “Сименс”, в химическата – “Хьохст”, “БАЕСФ”, “Байер”, които до края на Втората световна война са влизали в тръста “ИГ –

Фарбениндустри”.

Делът на държавния сектор в икономиката на страната е по-малък от този на Франция и Великобритания. Значителна роля играе чуждестранният капитал, особено американският, на който се падат 40 % от всички чуждестранни инвестиции.

Промишленост. В този най-важен отрасъл се пада 40 % от работоспособното население. Тя формира половината от съвкупния обществен продукт и почти целия износ. В редица отрасли – черната металургия, общо машиностроене, автомобилостроене, корабостроене, аерокосмическа промишленост, тежка химическа индустрия и др. – износът представлява 40 % от произведената продукция.

Енергетика. Тя се основава както на собствени, така и вносни суровини. Съвременната ориентация е към ограничаването на нефта за сметка на въглищата, атомната енергия.

Добивът на черни въглища е 72 млн.т. годишно. Над 80 % от него се осъществява в Рурския басейн от компанията на “Рурколе АД”, а останалия от Саарския и Аахенския басейн. Въглищата са вече на дълбоко и експлоатацията им се оскъпява. Годишно Германия изнася около 20 млн.т. черни въглища. В добива на кафяви въглища – 242 млн.т. е налице изключително голяма концентрация. По производство на този вид въглища Германия е на първо място в света. Три четвърти от кафявите въглища се копаят в Долнорейнския /Кьолнски/ басейн, а останалите – в Хесен, Бавария, Тюрингия и Саксония.

Собственият добив на нефт в Долна Саксония /3 млн.т./ задоволява само 5% от потребностите. Кладенците са в междуречието Везер-Емс. Големите нужди на страната се задоволяват с внос от Великобритания, Норвегия, Нигерия, Саудитска Арабия, Ливан, Венецуела, Алжир и Русия. На тази база бързо развитие получи нефторафинерийната промишленост. Капацитетът на рафинериите е над 190 млн.т. половината от тях са в пристанищните градове Кьолн, Гелзенкирхен, Карлсруе, ИнголЩадт, Шведт и др.

Добрият природен газ от 18,8 млрд.куб.м. годишно задоволява една трета от потребностите. Внос се прави от Холандия, Норвегия и Русия.

С произведените през 1993 г. 536 млрд. квтч. Електроенергия Германия заема пето място в света след САЩ, Русия, Япония и Китай. Половината от производството е от въглища в ТЕЦ, главно в районите на въгледобива – Рур, Саар, Саксония, Тюрингия, както и в рейнските и морски пристанища. В Северна Германия преобладават централите на нефт и газ. Техният относителен дял е 15 %. На дунавските алпийски притоци са изградени ВЕЦ, на които се пада 5% от електропроизводството. На атомните централи се пада 30 % от производството. Изграждането на атомни централи започва през 1961 г. Изградени са около 20 централи и още толкова са в строеж. Уран се внася от ЮАР, Австралия, Канада, Франция и се преработва и обогатява в завода в гр. Гронау. Проучват се ураниевите находища при Гросшлопен /планината Фихтел/ и Менценвалд. Атомните централи са разположени край реките Рейн, Некар, Майн, Елба, Везер, Дунав и др.

Черната металургия е един от най-важните промишлени отрасли, с големи традиции и концентрация на производството. Около 40 % от продукцията се изнася. По производство на чугун, стомана и прокат, Германия заема второ място в Европа след Русия. Преработват се 70 млн.т. вносни и 1 млн.т. собствени железни руди. През 1992 г. са произведени 40 млн.т. стомана, 30 млн.т. чугун и 40 млн.т. прокат. Господстващи позиции в черната металургия имат концерните “Круп”, “Хьош”, “Авкуст Тисен”, “Манесман”, “Кльокнер” и държавния концерн “Пайне – Залцгитер.”.формирани са два големи металургични района – Рурски и Саарски. Първият работи с вносна руда от Швеция, Либерия, Канада и Бразилия и собствен кокс, а вторият – със собствен кокс, въглища и железни руди от Лотарингия. В Рур се произвеждат над 60 % от черните метали, а в Саар около 10 %. Големи металургични комбинати има още в Долна Саксония – предградията на Брауншвайг – Оснабрюк и Залцгитер, в Зулцбах в Бавария, Айзенхютенщад, Дрезден, Потсдам, Хали, Франкфурт на Одер и др. На вносни материали се формира металургичният район Бремен, Везерпорт и Хамбург. Много от комбинатите са подложени на техническо обновление. Старите доменни пещи се подменят с електропещи и конвертори.

Цветна металургия работи предимно с вносни руди. Страната е задоволена частично само с оловно-цинкова руда. Производството на цинк и олово е в Рур, Харц и Саксония. Най-много алуминий се лее в района на Берлин, освен това в Есен, Фьорд, Люнен и Хамбург. Главни центрове на леенето на мед са Хамбург, Бюбек, Дуисбург, Люнен, Берлин и др. През 1992 г. са произведени 602 хил.т. алуминий, 383 хил.т. цинк, 370 хил.т. олово, 240 хил.т. мед.

Машиностроенето е най-важният промишлен отрасъл, отличаващ се с високо

техническо ниво на производство. То дава над 35% от общата промишлена продукция и половината от износа на страната. В неговите подотрасли работят над 4 млн. души – половината от заетите в обработваемата промишленост. Развито е повсеместно и все пак се открояват няколко големи многоотраслови райони – Долнорейнско – руският, Щутгарският и Рейнско – Майнският. Най-големи центрове извън обсега на районите са Хамбург, Мюнхен, Нюрнберг, Манхай, Лудвигсхафен, Магдебург.

Тежкото машиностроене е изключително силно развито в Рурския басейн. Произвеждат се машини и оборудване за металургията и добивната промишленост в Оберхаузен, Кьолн, Дюселдорф, Боху, двигатели с вътрешно горене в Кьолн и Гелзенкирхен, стругове в Дрезден, Лайпциг, Хемниц, Магдебург, Хале, Берлин. В Десау е комбинатът за комплектоване на циментови заводи.

Електротехническата промишленост е застъпена най-силно в провинциите Северен Райн-Вестфалия и Баден-Вюртенберг. Важни други центрове са Нюрнберг, Ерланген, Щутгарт, Манхайн, Франкфурт на Майн, и др. Мюнхен дава 10% от цялото производство на страната.

С традиции и важни позиции на международния пазар е транспортното машиностроене. Водеща е ролята на автомобилостроенето, което дава 10% от продукцията на обработващата промишленост и 17% от износа. Голямата автомобилна петорка – Фолксваген, Даймлер – Блец, БМВ, Опел, и Форд произвежда 90% от автомобилите. През 1992 г. са произведени 4 863 700 автомобили, от които 320 000 са товарни, автобуси и специални коли – пожарни, кранове и пр. По автомобилостроене Германия заема трето място в света след Япония и САЩ. В градовете Волфсбург и Брауншвайг на Фолксваген (“народна кола”).

През 1938 г. Волфсбург е бил малко селище, а сега наброява 150 хил. жители. Всеки ден 60 хил. работници изработват по 4 хил. автомобили от т. нар. “бубулечка” или “Волфсбургски бръмбър”. В Кьолн са заводите на Форд, в Бодум и Рюселхайм на Опел, в Щутгарт и Манхайм на Даймлер – Бенц, които произвеждат известната кола Мерцедес, в Мюнхен е БМВ (Баюерише машинен верке). В Айзенах се изработваха автомобилите Вартбург, а сега на Форд, в Цвикау се произвеждаха леките автомобили Трабант. Произвеждат се още коли – кранове, пожарни, медицински и други специални коли, както и тежки камиони и автобуси в Щутгарт – Мерцедес, в Нюрнбург и Аугсбург МАН (Машинен аутофабрик Аугсбург – Нюрнбург).

Локомотиви се строят в Касел и Хановер, вагони в Хале, Десау, Бауцен и др.

Корабостроенето изпитва силната конкуренция на Япония и Южна Корея. То е застъпено в Ханбург, Кил, Бремен, Любек и др. В Щраузунд специализацията е на риболовни кораби, а в Дуисбург, Майнц, Кобленц и др. на речни кораби. Годишно се строят по 1 млн. т. кораби.

Сравнително нов и силно развит отрасъл е авиационно – ракетната промишленост. Над 80% от производството се контролира от три концерна: “месершмит-Вьолков-Блом”, “ФФ-Фокер” и “Дорние” – Обособени са два района – Южен, обхващащ Бавария с центрове Мюнхен и Аугсбург и Северен с центрове Хамбург и Бремен. На базата на бившите самолетни заводи “Месершмидт” в Аегсбург и Ренесбург е създадено предприятието “Аероюнион”. В Касел е самолетния завод “Юнкерс”, в Мюнхен е “Дорние”, а в Щутгарт и Бремен – “Хайнкел”.

Текстилното машиностроене е съсредоточено в Баден – Вюртенберг, в ивицата Беленген до Ройтлинген, в Рейнско – Вестфалския район – Мюнстерланд, в района на Вупертал – Аахен – Крефелд, в Аугсбург, Хемниц.

Центрове на оптико – механичната промишленост са Дрезден, Иена, Мюнхен, Щутгарт и Брауншвайг, на стъкларски машини в Кьолн, на режещи инструменти в Рейшайд и прочутият Солинген, полиграфически машини в Щутгарт и Франкфурт на Майн. Голямо е производството на електротехнически уреди за бита – хладилници, перални, телевизори, (над 4 млн.) и много други. С голяма известност се ползва производството на касетофони, фототехника, видеотехника, компютри, чипове, калкулатори, роботи и пр. Най-важните фирми са АЕГ /Алгемайне електрише гезелшафт/, “Сименс”, “Грюндинг”, “Филипс”, “Телефункин” и др.

Химическата промишленост е един от структурноопределящите отрасли на стопанството. Тя дава над 10 % от общата промишлена продукция и 13 % от износа на страната. По износ на химически изделия Германия е на първо място в света. Използват се местни суровини – въглища, калиеви соли, каменна сол, но по-голямата част от суровините са вносни – фосфорити, пирити, сяра. Органичната химия изцяло се развива чрез внос на нефт и природен газ.

По производство на торове от калиеви соли Германия заема първо място в света. Особено силно е развито производството на сярна киселина, пластмаси и изкуствени влакна.

Основен химически район е Северен Рейн-Вестфалия, където се произвежда 40% от продукцията на страната и са развити всички клонове на отрасъла. Произвеждат се като изделия на основната химия, така и нефтопродукти, парфюмерийни /Кьолн/, фармацевтични /Вупертал/ и др. изделия. най-голям център е Леверкузен, където са главните заводи на концерн "Байер". Химически заводи има още в Гелзенкирхен, Крефилд и др. Втори район е Югозападният /нефтохимия, производство на бои за нуждите на текстилната промишленост/. Друг район е Рейнско-Майнският. Негов център е Франкфурт на Майн, където е главният завод на концерн "Хьохст". Други центрове са Висбаден, Офенбах, Ханау. Силно развит химически район е формиран по течението на Горен Рейн с центрове Лудвигсхафен /заводите БСФ/ и Манхайм. Долноелбският химически район специализира в производството на калиеви торове и нефтохимически продукти. Важни центрове на химическата промишленост са още Берлин, Хемниц, Хале и др. Волфен и Битерфелд са центрове на фотографската индустрия.

Хранително-вкусова промишленост. Най-важен отрасъл е захарната промишленост. Най-старата фабрика е била построена в Аугсбург. Големи центрове са ХанOVER, Хамбург, Бремен, Бюбек, Магдебург. Много важно място има пивоварната индустрия. Прави се светло пилзенско и тъмно мюнхенски пиво. Стари фабрики носят имена, гербове и дати още от миналите векове. Германия е една от най-големите производители на бира в света и голям износител. Главни центрове са Мюнхен, Любек, Дрезден. Производството на вино възлиза на 13,400 хил. хектолитра. Най-известни са рейнското и Мозелското вино. Модерният риболовен флот на Германия осигурява суровини за рибоконсервните заводи в Хамбюрг, Куксхафен, Любек, Фленсбург, Роцок и др. Уловът на риба е 310 хил.т. застъпено е още производството на тестени, млечни, месни и други продукти.

Селското стопанство формира само 2% от съвкупния обществен продукт, но осигурява 70% от потребностите на страната. Основен отрасъл е животновъдството, което произвежда 68% от селскостопанската продукция. Развито е в цялата страна. За това спомагат просторните пасища, фуражната ориентация на растениевъдството и др. Най-голямо значение има отглеждането на едър рогат добитък (17млн. глави) с месо-млечно направление – по долините на Рейн и Некар, в северните равнини територии, както и в Бавария, Харц, Тюрингия и Саксония. Свиневъдството е застъпено на север около пристанищните градове, в Долна Саксония Бранденбург и в редица други провинции. Отглеждат се 26 млн. свине – второ място в Европа след Русия.

Сравнително малък е броят на овцете 2,5 млн., най- много в южните планински области. Силно е развито птицевъдството. Недостиг на месо, мляко, яйца, сирене, масло и др. се компенсира с внос от Холандия, Дания и други страни на Европейския съюз.

Растениевъдството има подчинена роля и не задоволява вътрешните потребности. Най-благоприятни условия за развитието му има в Шлезвигхолщайн, Померания, в долината на Рейн, Швабската и Франската низина, Долна Бавария, където се отглеждат зърнени, фуражни, технически, култури, зеленчуци. Средният размер на стопанствата е 15 хектара. Благодарение на високата механизация и химизация добивите от декар са много големи. В страната са в действие над 2млн. трактора. На единица площ техният брой е 4 пъти по-голям отколкото в САЩ.

След Втората световна война настъпиха промени в структурата на растениевъдството – увеличи се размера на площите засети с пшеница и ечемик, а се съкрати площта, заета от ръж. Независимо от това Германия продължава да бъде един от най-големите производители на ръж, овес, картофи и захарна цвекло в Европа. Общият добив на зърнени храни през 1990 г. е 30 млн. т. Най-благоприятни условия за отглеждане на пшеница има в югозападните части. Производството възлиза на 15 млн. т. Ръж се сее в Северогерманската низина, а овес в местата с по-голяма влажност, в района на маршите и в места с надморска височина над 800 м. Голям е и добивът на ечемик – 12млн. т. най-много по долината на р.Дунав и във Франконската низина. Ечемикът и хмелът са главна суровина за пивоварната промишленост. Германия е на първо място в света по добив на хмел. Производството на картофи възлиза на 10 млн. т. – първо място в Западна Европа. Добива се 4400 т. захар. По долината на Рейн и притоците ѝ има големи масиви лозя, тютюневи ниви, овощни градини.

Транспорт. Германия има отлично организиран транспорт и съобщения. Общата дължина на жп линиите се 44 хил. км., от които една трета са електрифицирани. Заедно с Япония и Франция образуват челна тройка в световния технически прогрес в железниците – скорост и комфорт. В отсечки на жп мрежата в експресите “Интерсити” (ИЦЕ), например Мюнхен – Хамбург се постига скорост 250 км. в час. В страната има две жп предприятия – “Бундесбаан” и “Райхсбаан”. След Белгия, Германия е втора в света по наситеност на територията с жп мрежа – 123 км. на 1000 кв. км. Предвидено е до 2019 г. да се построят нови 6 хил. км. железници.

В Германия се поставя началото на аутобаните- големи, широки, двупосочни с твърда настилка пътища. Тяхната дължина е 10 672 км., а дължината на останалите федерални пътища е 44 300 км. Предвидено е до 2012 да се построят 1900км. нови

аутобани. Бързо се увеличава автомобилният парк. Докато през 1950 автомобилите са били 0.8 млн., през 1962 г. са 7 млн., а през 1995 г. са над 40 млн.

Тонажът на флота е 6,5 млн.т. Най-голямо морски пристанище е Хамбюрг, а най-голямо речно, не само в страната, но и в света, е Дуисбург на Рейн. Плавателни са реките Рейн, Елба, Одер, Дунав, Северогерманският канал, свързващ Елба с Хавел, “Европа канал”, открит за навигация през септември 1992 г., свързващ реките Рейн, Майн и Дунав – главна ос на европейските вътрешни водни пътища от Ротердам и Базел до Сулина. Големи речни пристанища са още Кьолн, Дюселдорф, Манхайм, Лудовсхафен, Карлсруе, Франкфурт на Майн, Нюрнберг, Регенсбург, Магдебург, Дрезден, Дегендорф, а морски освен Хамбург са Бременхафен, Куксхафен, Емден, Роцок и др.

Самолетите на германската авиофирма “Луфтханза” летят до градове на всички континенти. Годишно превозват над 81 млн. пътници. Между 12 най-големи летища се открояват Франкфурт на Майн – трето в Европа след Париж и Лондон и берлинското летище Шонефелд.

Туризм. Германия е страна със силно развит стопански туризъм. Най-посещавани са Баварските Алпи, Шварцвалд, Харц, Бодензее, Долината на Рейн и големите градове. Годишно се посещава от над 28 млн. туристи. Германия е на първо място по пасивен международен туризъм, т.е. по броя на туристите и разходите на нейните граждани в чужбина.

Икономически връзки. По обем на външната търговия Германия заема второ място в света след САЩ. В износа преобладава готовата продукция /85%/ - изделия на машиностроенето, особено автомобили, електротехника, тежко машиностроене, оптика, метали, химикали. Във вноса най-голям дял има петролът и хранителни продукти. Най-големи търговски партньори на страната са държавите от Европейския съюз, САЩ, Япония, България. До края на Втората световна война Германия бе главният търговски партньор на България, когато “Балканска Дания” изнасяше много селскостопански продукти към Райха. Лайпциг и ХанOVER са световно известни центрове на международни панаири. Общо 15 концерна контролират универсални магазини, в които се извършват 1/3 от общия търговски оборот. Най-известни са търговските фирми “Некерман”, “Отто”, “Велц”, “Квеле”, Кауфхоф”, “Хортен”, “Волворт”, “Билка”, “Алди” и др.